278. številka. Ljubljana, v ponedeljek 5. decembra 1904. XXXVII. leto.

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejeman za avstro-ogrske dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za eden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za eden mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za eden mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poštnina. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od peterostopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo enkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravništvo je v Knaflovih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v I. nadstropju, upravništvo pa v pritličju. — Upravništvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

„Slovenski Narod" telefon št. 34. Posamezne številke po 10 h. „Narodna tiskarna" telefon št. 85.

Značaj in veljava.

„Slovenec" je minoli teden pisal: „Mi imamo svoje zastopnike, državne poslance, ki imajo nekaj značaja in veljave." Moška je ta beseda, samo da je preklicano podobna tistemu strahu, ki je v sredi votel, okoli kraja ga pa nič ni.

O značaju klerikalnih zastopnikov pač ni treba govoriti. V tem oziru so računi že davno sklenjeni in ve dandanes že vsak razumnejši človek, da sta značajnost in klerikalizem pojma, ki drug drugega izključujeta. Značajen klerikalec je nekaj absolutno nemogočega. Prvi pogoj značajnosti je vendar, da se človek pri vsem svojem delovanju in nehanju ravna po tem, kar je resnično, dobro in pošteno, a ker je klerikalizem slepanstvo, je popolnoma nemogoče, govoriti o značajnosti klerikalnih zastopnikov. Značajen klerikalec, to je ravno tako nezmiselno, kakor če bi kdo rekel bel zamorec.

Nekaj drugega pa je z veljavo klerikalnih poslancev. „Slovenec" kaj rad govori o tej veljavi klerikalnih zastopnikov. Pri vsaki priliki se pobaha ž njo, pri vsaki priliki pripoveduje o njej tako, kakor da bi ti klerik. zastopniki znali gore prestavljati in zvezde premikati, kakor da imajo povsod in vedno prvo besedo in tudi zadnjo ter odločilno besedo.

Lahko je tako govoriti in pisati, posebno plitvim glavicam, ki so tako zaostale, da „Slovencu" in njegovim duhovnikom časih celo kaj verjamejo. Ali kako je z dokazi! Če so klerikalni zastopniki tako imenitni, tako veljavni in vplivni možje, bi jim morala biti vendar prava igrača, navesti sto in sto dokazov za to veljavo in našteti sto in sto slučajev, v katerih so s svojim vplivom in s svojo veljavo kaj dosegli. Kje pa so sadovi te veljave, saj veljavnost vendar ne obstoji v tem, da se ničesar ne doseže!

Ko bi imeli klerikalni poslanci kaj veljave, bi jim pred vsem pač ne bilo treba delati obstrukcije. Tri leta e ne more kranjski deželni zbor priti ž do dela vsled klerikalne obstrukcije; klerikalci so s to svojo obstrukcijo provzročili deželi in v prvi vrsti svojim lastnim volilcem ogromno škodo in požrli na stotisoče državnega denarja, ki samo radi te obstrukcije ni prišel v deželo. Ko bi imeli klerikalci le količkaj vpliva, ko bi imeli le senco veljave, bi jim moralo biti vendar prava igrača izposlovati na pr. razpust deželnega zbora ali odstranjenje barona Heina. A pehajo se že tri leta in so danes od svojega cilja ravno tako daleč, kakor so bili tisti dan, ko so začeli svoj obstrukcijski koncert v dvorani starega strelišča.

Ko bi imeli klerikalni poslanci le nekoliko vpliva, bi bili vsaj preprečili, da bi njihovi lastni volilci od te obstrukcije ne imeli škode, državni prispevki za vodovode, za vodnjake za regulacijo vode, za melijoracije, za obnovitev vinogradov itd. itd. so vsi izostali. Ogromne vsote državnega denarja so šle v Istro in v Dalmacijo, namesto da bi bile prišle na Kranjsko. Klerikalci so na vse načine beračili po ministrstvih, da naj se to ne zgodi, ali njihova veljava je tako velikanska, njih vpliv je tako mogočen, da se ni noben pes zmenil za njihove prošnje: denar je šel in kranjski kmet je ostal na cedilu.

Ko bi imeli klerikalci kaj vpliva in kaj veljave, bi bili slovenski narod že davno lahko rešili marsikatere krivice in mu izposlovali marsikaj, česar smo nujno potrebni. A vzlic veljavi in vplivu klerikalnih poslancev vidimo na vseh koncih in krajih, da se postopa tako, kakor da nimajo klerikalci prav nobenega vpliva in prav nobene veljave. Zgodi se vedno ravno to, česar klerikalci — nečejo; tako dosledno se to godi, da so klerikalci začeli še v državnem zboru obstrukcijo.

Vzpričo temu je pač le otročja renomaža, če govore klerikalci o vplivu in veljavi svojih poslancev. Naši poposlanci imajo vsaj toliko veljave in toliko vpliva, da dosežejo, da se klerikalne želje in zahteve ne izpolnijo. To je nekaj reelnega. Kdor ima zdrave možgane, bo lahko uganil, kdo ima več veljave in vpliva, ali narodnonapredni poslanci, ki nečejo da bi se dež. zbor kranjski razpustil in ki so s to zahtevo tudi zmagali, ali klerikalni poslanci, ki že tri leta napenjajo vse sile, da bi izposlovali razpust, pa ne dosežejo ničesar.

To menda zadostuje v ilustriranje ošabnih sicer a brezmiselnih besed „Slovenčevih" o značaju in o veljavi klerikalnih poslancev.

Vojna na Daljnem Vztoku.

Ruski protinapad na grič 203 met.

Po poročilih iz Tokija so Rusi poskusili zopet osvojiti grič 203 m. Zbrali so močan voj, pripravljen za napad, vsi topovi so dlje časa koncentrirali ves ogenj na japonske pozicije na griču in ko je artiljerijski ogenj povzročil že znatne poškodbe na japonskih okopih, so ruske kolone z vso silo navalile nanje. Japonci, ki so pa medtem dobili novih vojev na pomoč, so vzdržali napad in odbili Ruse z velikimi izgubami. General Nogi ne poroča o teh bojih nobenih podrobnosti, vendar pa se zdi, da so se Rusi odločili, ta grič na vsak način zopet osvojiti ne oziraje se na eventualne izgube. Med ruskimi mrtveci se je našlo večje število mornarjev, vsled česar se na japonski strani sklepa, da bo imelo rusko brodovje v slučaju izpada nezadostno število mornarjev. Glavni del oblegajoče armade se zadnje dni ni udeležil boja. Sodi se, da bo general Nogi v kratkem zopet ukazal nov splošni napad na Port Artur.

Razni listi ne morejo dovolj označiti velike važnosti 203 metrskega griča za Japonce in naglašajo, da je padec tega griča takorekoč začetek konca Port Arturja. Vse te in enake trditve so seveda brez vsake dejanske podlage, kar je zlasti razvidno iz fakta, da so Japonci že začetkom oktobra osvojili ta grič, a so ga kasneje zopet izgubili. Ako bi bile torej gori navedene trditve resnične, bi moral Port Artur že zdavna biti v japonskih rokah.

Premirje pred Port Arturjem.

Reuterjev urad poroča iz Tokija: V petek se je sklenilo prvo premirje pred Port Arturjem v svrho pokopavanja mrličev; premirje je trajalo šest ur.

O tem šesturnem premirju poroča poveljnik oblegajoče armade: V petek ob 10. uri dopoldne so se na našem levem krilu sešli parlamenterji, ki so sklenili šesturno premirje, da se pokopljejo mrtveci in se spravijo v bolnice ranjenci.

Japonska blokada pristanišča.

Neki norveški kapitan, ki je s svojo ladjo že opetovano predrl japonsko blokado in srečno dospel v Port Artur, pripoveduje: »Meseca avgusta, ko sem s svojo ladjo, ki je imela na krovu živila, obleko, zdravila itd., dospel v Port Artur, je priplulo povprečno vsak mesec deset parnikov v luko, ne da bi jih Japonci opazili. Meni je dobro znano, da se je od meseca oktobra naprej posrečilo 29 tujim parnikom utihotapiti v Port Artur večjo množino municije, premoga in živil. Jaz sam nameravam še pred februvarjem s svojo ladjo dospeti v Port Artur. Koncem avgusta je portarturška posadka štela še 40.000 mož. 3000 mož je bilo ranjenih.«

Z mandžurskega bojišča.

»Birževija Vjedomosti« poročajo iz Mukdena: Uspešni nočni spopadi v zadnjem času se smatrajo kot znak, da se pripravljajo važne spremembe v operacijah na bojišču. V petek se je pričel v centru in na zapadni fronti ljut artiljerijski ogenj, kakeršnega že dolga časa ni bilo, kakor zatrjuje »Nov. Vremja«.

Po poročilu generala Saharova so prostovoljni lovci 1. t. m. pod poročnika Vadijetskega napadli japonske predstraže in pobili 30 mož. Pri rekognosciranju je ta oddelek naletel na neko japonsko mino, ki je eksplodirala in ubila več Rusov. Vkljub temu se je lovcem posrečilo dospeti do japonskih okopov in tam pobiti 20 mož.

Kuropatkin pa poroča, da je stotnik Mankovski z dvema stotnijama zavzel japonske okope, a se je končno pred japonsko premočjo moral umakniti. V tem boju je pal poveljnik sam in več vojakov.

Reuterjev urad javlja iz Mukdena: V soboto so pričeli Rusi s težkimi topovi ljuto obstreljavati okolico ob železniški progi pri Sušijatunu. Bobardma je trajal celi dan.

Takisto iz Mukdena se tudi poroča, da so v noči s petka na soboto donski kozaki pri Lidiantunu uplenili celo japonsko baterijo to je približno osem topov.

General Grippenberg.

General Grippenberg, poveljnik druge mandžurske armade, je v soboto dospel v Harbin in takoj odpotoval proti jugu na bojišče, kamor dospe najbrže že danes.

Baltiško brodovje.

Eskadra admirala Folkersama obstoječa iz 2 oklopnic, 7 križark, 7 torpedovk in 4 transportnih ladij, se je v soboto usidrala v francoskem pristanišču Djibuti na afriški obali, kjer se preskrbi s premogom, živili in vodo. Od tu odpluje v Diego Suarez na Madagaskarju, kjer se združi z ostalim brodovjem.

Novo rusko brodovje na potu na bojišče.

»Novoje Vremja« poroča, da odplujejo te dni iz Libave oklopnice »Nikolaj I.«, »Alesander II«, »Generaladmiral Apraksin«, »Admiral Ušakov« in »Admiral Senjavin« in več križark ter se odpravijo na Daljni Vztok. V času, ko bo plulo to brodovje okoli Evrope, se mora rešiti dardanelsko vprašanje, da se v Sredozemskem morju ti

LISTEK.

Beseda o kritiki.

Med nami vladajo o kritiki še jako megleni pojmi, ne samo med širšimi sloji, nego celo med izobraženci, in malokomu je docela jasno, kaj da je pravzaprav naloga in dolžnost kritike. To se vidi celo na nekaterih kritikih. Kdor je na pr. čital nekatere Cankarjeve kritične spise, se je lahko prepričal, da Cankar ali ne ve, kaj je pravica, naloga in dolžnost kritike, ali pa, kar je prav verjetno, tega neče vedeti.

Kaj je kritika? Nič drugega, kakor ocena dejanj, naukov, misli ali umotvorov. Ker izvira vse to iz mišljenja, iz čutenja ali iz hotenja, je naravno, da se deli kritika na intelektuvalno, na estetično in na etično kritiko.

Smoter vse intektuvalne kritike je, preiskati, če je kaka stvar resnična; smoter estetične kritike je, preiskati, če je kaka stvar lepa in smoter etične kritike je, preiskati, če je kaka stvar dobra.

Že tu se predvsem vsiljuje vprašanje: Kaj je pa resnično, kaj je resnica? Tudi Pilat je tako vprašal, in Kristus je na to vprašanje molčal. Ker se mislimo pri tem vprašanju še pozneje pomuditi, naj za sedaj zadostuje čisto kratka definicija. Resnično je to, kar je absolutno gotovo, torej to, o čemer se sploh ne more dvomiti in česar nihče ne more tajiti.

To pravzaprav ni definicija, nego samo opozorjenje na elementarno dejstvo. Kdor ne pojmi, kaj je »absolutna gotovost« in kaj pomeni beseda »tajiti«, tistemu tega ne more nihče dopovedati, saj je že absolutna gotovost sama lahko dvojna. Če me na pr. zob boli, je absolutno gotovo, da imam bolesten občutek, ali o takem slučaju moram vedno reči: tako je, lahko bi pa bilo tudi drugače. V tem slučaju je absolutno gotovo, da me boli zob, ni pa to absolutno potrebno. Poleg take vrste dejstev, obstoje pa še drugi, glede katerih moram reči: tako je in drugače tudi ne more biti.

Le kar je absolutno gotovo, to more človek vedeti. Kar ni absolutno gotovo, se pa more le verjeti, more se pa o tem tudi dvomiti. Verjeti in dvomiti sta dvojčka, ki drug brez drugega ne moreta eksistirati. Če človek kaj veruje, ne sme še reči »to je gotovo«, marveč le »to verujem«; če dvomi, ne sme reči »to ni resnično«, marveč le »tega ne verujem«, »o tem dvomim«.

Znanost, kakor tudi vse religije govore napačno, ko izdajajo svoje nauke kot absolutno gotove. Kar vem, tega mi ni treba verjeti; lahko pa verjamem, da je Bog v šestih dnevih svet iz nič ustvaril, gotovo pa tega ne vem.

Kar torej ni absolutno gotovo, kar ni apodiktično, dejstvo, to obsega vse elemente verovanja in dvoma. V religijah ni sploh ničesar absolutno gotovega, a tudi v znanosti so le nekatere stvari absolutne, druge pa se lahko veruje ali pa tudi ne. Vse zmote v življenju izvirajo od tod, da veljajo in se izdajajo dostikrat kot absolutno gotove stvari, ki niso absolutno gotove, da se smatrajo kot apodiktična dejstva stvari, ki to niso.

Med »vedeti« in »verjeti« je torej velikanski razloček. Vedeti se more le to, kar je, verjame se to, kar je časih pač mogoče, časih pa tudi ne.

Vzemimo na pr. čudeže, s katerimi katoliška cerkev dandanes toliko denarja zasluži. Naravoslovec bo rekel: čudež je to, kar se zgodi proti zakonom narave, oziroma dogodek, ki nasprotuje zakonu o kavzaliteti. Ugovarjati se more definiciji, da stoji na slabih nogah. Mi ne moremo s popolno gotovostjo reči, kaj nasprotuje zakonom narave in kaj ne, ker še ne poznamo popolnoma vseh naravnih zakonov. Reči se sme torej kvečjemu: Čudež je dogodek, ki nasprotuje nam znanim zakonom narave. V tem slučaju pa so odprta vrata vsem tudi nečudovitejšim čudežem in bo vsak lahko rekel: saj ta dogodek morda ne nasprotuje naravnim zakonom, nego se ujema z njimi, samo da jih še ne poznamo. Marsikaj, kar nam je danes popolnoma razumljivo in se tudi ujema z zakoni narave, so smatrali naši prednamci za velik čudež. In še dandanes so stvari, ki jih ne moremo spraviti v sklad z nam znanimi naravnimi zakoni, na pr. fizikalično dejstvo, da pride vsled hitre rotacije ob veljavo zakon o teži. To pa nikakor ne izključuje, da se ta dogodek še pojasni z naravnim zakonom. In naposled je sprememba gosenice v metulja ravno tako čudovita, kakor če bi se kak kranjski kaplan spremenil v oslička; razloček je le ta, da se je že neštetokrat videlo, da se je gosenica izpremenila v metulja, kranjski kaplan se pa še nobeden ni spremenil v osla, naj mu bo sicer še tako soroden.

Ako pa bi se smatralo čudež kot dogodek, ki ne soglaša z zakonom o kavzaliteti, potem bi bila zadnja konsekvenca ta, da je sploh vse čudež, kar se ne ujema s tem zakonom, in potem je vsak fizičen dogodek čudež, ker ne odgovarja zakonu o kavzaliteti.

Kaj se sme torej smatrati kot čudež? Le to, kar je matematično nemogoče, a se vendar zgodi. Ali se je kaj takega že sploh kdaj zgodilo, je seveda drugo vprašanje, vsekako pa se mora reči, da nima nihče pravice zahtevati, da mora človek čudeže smatrati kot absolutno gotovost, oziroma možnost. Kdor zahteva z obljubami in z grožnjami, da naj človek smatra kot absolutno gotovost nekaj, kar se mu ne zdi mogoče in kar tudi ni matematično dokazano, ta je nasilnik.

(Dalje prih.)

eskadri še pridruži del črnomorskega brodovja. Navedene oklopnice so zgrajene v l. 1889. do 1895., obsegajo 4100 do 9700 ton in so silno močno in moderno armirane. Vozijo pa po 16 morskih milj na uro.

O parlamentarnem položaju.

Dunaj, 4. decembra. Včeraj popoldne so bili pri ministrskem predsedniku načelniki nemških strank ter so se razgovarjali o kreditu za podpore, kakor tudi o pokritju tega kredita in o proračunskem provizoriju. — Proračunski odsek je sklican za torek, dne 6. t. m., zvečer, da razpravlja o podporah vsled ujm prizadetim. Pred sejo se zbere mladočeški klub, da sklepa o pokritju tozadevnega kredita in o novih pogajanjih njegove parlamentarne komisije z ministrskim predsednikom.

Položaj na Ogrskem.

Budimpešta, 2. decembra. Državni zbor je sklican na dan 9. t. m. Zasedanje bo tako viharno, kakršnega na Ogrskem še ne poznajo. Opozicijske stranke so imele včeraj konferenco, v kateri se je sklenil komunike, da je vsak opozicijski poslanec dolžan priti že k prvi seji.

Budimpešta, 4. decembra. Tudi danes se je vršil ministrski svet. V opozicijskih krogih se zatrjuje, da se pripravlja v ministrstvu kriza. Kot naslednik grofa Tisze se že imenuje grof Julij Andrassy. Iz liberalne stranke izstopi še več poslancev.

Budimpešta, 4. decembra. Opozicija je sklenila, da ovadi predsednika Perczela vselej zaradi nasilja sodišču, ako bi se kateri poslanec na temelju Danielovega zakona z nasiljem spravil iz dvorane. Opozisija ne priznava Danielovega zakona ter se sklicuje na § 163. kaz. zak., da imajo poslanci pravico do istega varstva kakor oblasti in sodniki.

Budimpešta, 4. decembra. Pri ministrskem svetu je nastal konflikt. Ministra Plosz in Lukacs sta baje ponudila demisijo, nakar je grof Tisza izjavil, ako ministrstvo ne ostane skupaj, odstopi tudi on. Ministrski svet se je razšel brez definitivnega sklepa.

Budimpešta, 4. decembra. Kriza se je poostrila, ker je začela v liberalni stranki pokati sloga. Mnogo uglednih poslancev namerava izstopiti iz stranke zaradi parlamentnih orožnikov, ki jih je uvedel grof Tisza.

Novi ogrski ljudskošolski zakon in Nemčija.

Berolin, 4. decembra. Med Nemčijo in Ogrsko je nastala zadnji čas precejšnja napetost. Najprej ni bil Nemčiji povoljni novi ogrski zakon o izseljevanju, češ, da znači precejšnje oškodovanje nemškega parobrodstva. Drugi in glavni vzrok napetosti pa je bil novi ograki ljudskošolski zakon, ki je namenjen le madjarizaciji cele Ogrske, vsled česar so sedmograški Saksi v nevarnosti za obstoj. Nemška vlada je previdno na primernem kraju namigavala, da bi tak zakon neprijetno dirnil v Nemčiji, toda ogrska vlada takega namigavanja ni hotela razumeti.

Ministrska kriza na Srbskem.

Belgrad, 4. decembra. Uradni list je prinesel ukaz, v katerem kralj sprejme demisijo ministrstva ter poveri vlado z nadaljnimi poslovi. — Zmerni radikalci so pripravljeni, podpirati zmerno ministrstvo, ki mu pa ne sme načelovati Pasić. Zato je mogoče, da sestavi novo ministrstvo ali Grujić ali pa Protić, samo da se ne razpusti skupščina.

Preobrat na Ruskem.

Petrograd, 4 decembra. Odkar se je carica-vdova povrnila iz inozemstva domov, je popolnoma spremenjenih političnih nazorov. Pridružila se je stranki ministra kneza Mirskega, ki hoče spremeniti ustavno obliko.

Nemški državni zbor.

Berolin, 4. decembra. Zbornica razpravlja o proračunu za leto 1905., ki pa se bo zaključil istotako s primanjkljajem, kakor so se zaključili proračuni zadnjih let sploh. Samo carina je nesla letos do oktobra 18 milijonov manj, kot je bilo proračunjenih in 12 milijonov manj kot lani. Vzljub temu pa zahteva vojna uprava 121 milijonov za oboroženje, tako da si mora država najeti posojila 293 milijonov. Vstaja v Afriki velja Nemčijo dosedaj že 135 milijonov mark. Državna blagajna je bila v takih zadregah, da se je lotila celo fonda za invalide.

Dopisi.

Iz Ponikve ob južni železnici. Toliko zabave še niso imeli Ponikovljani, kakor jo imajo sedaj. V Stangrobu imajo cirkus, v katerega vse drvi. Cirkus-direktor Jaka je pa tudi mož, da je malo takih. Vse zna in vse vé in ljudje gredó že v cirkus, da ga vidijo in občudujejo. Kako lepo ga je videti, kadar zajaše kmetskega šimeljna in vpije: »Le vkup, le vkup, uboga gmajna«. Tako vabi ljudi v svoj cirkus. Največja reklama in vaba za cirkus pa je Štorov laški petelinček, ki ima dva hrbta in je tako kunšten, da zna govoriti. Zadnja predstava je bila imenitna. Obiskovali so jo ponkovški vodilni narodni faktorji narodnjaki, nemškutarji, pol-nemškutarji, furežjaki in klobasarji, pa tudi par priseljenih oseb je prišlo in počastil je predstavo celo občinski redar. Predno se je predstava pričela, pokazale so se obiskovalcem na veliki plahti svitle in senčne strani Ponikve. Na to so Povalunci zaigrali koračnico in v cirkus prikoraka v dolgem plašču cirkus-direktor Jaka in predstavlja bodočega ponkovškega župana, kako hrusta nemškutarje in požira liberalce. Uspeh je velikanski. Vse se smeje Jakcu kot županu. Vse vpije bravo, bravo. Toda o zlodej! Med obiskovalci cirkusa zavpije nekdo zateglo »ba-a-sta« in besen krohot nastane, ko odloži cirkus-direktor Jaka županski plašč in se umakne — s pozorišča. Povalunci zaigrajo: »O du mein lieber Augustin, alles ist hin«. Drugi prizor. V areno prifrče trije dresirani petelinčki. Največjo pozornost obrača nase seveda Štorov laški petelinček, ki zna na komando po papirju čečkati, kokodakati, skakati čez žnorco in plesati po loncih. Najzanimivejša pa je v drugem prizoru — vojna petelinčkov. Vsi gledalci so razburjeni in liberalni kmetje stavijo litre vina, da bode laški petelinček posekal vse petelinčke in pa tudi farovškega petelina, ki se je prostovoljno spustil ž njim v boj. In tako je tudi bilo. Laški petelinček je vse premagal in zmagonosen je odkorakal iz arene v svoj kurnik. Povalunci zopet zaigrajo koračnico in v cirkus prijezdi na metli cirkus-direktor preobležen kot »der dumme August«. Smeha ni konca, ko začne ta briti norce in uganjati burke. Vrhunec uspeha pa doseže »der dumme August«, ko predstavlja spokorjenega liberalnega kmeta, ki pride bosonog v farovž in pokleknivši na kolena se milo razjoka in prosi gospoda odveze liberalnih grehov in pokore. »Da capo, da capo« vpijejo navzoči nemškutarji in priseljene osebe, »še enkrat, še enkrat« kriče vodilni faktorji in narodnjaki in »der dumme August« mora res ponoviti prizor, navdušenje je nepopisno. Farovški »mlintrager« Vodebov Martin jodla in vriska od samega veselja. Vodebovo veselje je brezmejno in skozi množico se prerine v areno in vzdigne cirkus-direktorja, kakor farovški žakelj na svoja široka pleča in ga med viharnim ploskanjem nese trikrat po cirkusu okoli, potem pa ga postavi na tla in objame in poljubi, kakor svojega brata. V zahvalo za prirejeno ovacijo se »der dumme August« trikrat prekopicne, pokloni in odide. Zadnja točka predstave je komičen prizor: »Kmetska svatba v Sevcih ali dragi otrobi.« Cirkus-direktor Jaka nastopi kot starešina. Oblastno sedi za mizo, jé in pije, da se mu cedi po bradi in veže otrobe. Končno napravi sebi »larmo«, češ, da starešina ravno tako zasluži plačilo, kakor kak furešek, ki svinje kolje. »Larma« razjezi svate. Namečejo mu na lopar, katerega je za to norčav godec prinesel v hišo, 10 K drobiža, potem pa postavijo starešino na zrak in mati vodilja zakadi mu drago torto v hrbet. Kakor vsak nastop cirkus-direktorja, tako je tudi ta imel mnogo pohvale. Igral je plačanega starešino, ki stresa otrobe mojstrsko in ko je bil komičen prizor končan, je vse bilo obdlan in vse je hvalilo cirkus-direktorja, ki skrbi za zabavo v pustem zimskem času. Prihodnjo prestavo je napovedal cirkus-direktor na dan županove volitve.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 5. decembra.

— **Osebna vest.** Pristav pri glavni tabačni tovarni v Lincu, Hugo Frank, je imenovan za tajnika tabačne režije v ljubljanski tabačni tovarni.

— **Občinski svet ljubljanski** ima v torek 6. t. m. ob 5. uri pop. sejo. Na dnevnem so naznanila predsedstva in poročila o podelitvi meščanskih podpor; o rešitvi prošenj za vsprejem v domovinsko zvezo; o zadevi mestnega sveta, katerega si društvo „Kasino“ po krivici lasti; o izdaji reverza tvrdki Kozler glede poti po gozdu občine Sp. Šiška; o dopisu županstva na Breznici, da bi mestna občina ljubljanska prispevala k troškom za most čez Savo med Zasipom in Žirovnico; o prispevku k napravi streliškega prostora v mestni pehotni vojašnici; o odpisu nekaterih neizterljivih dolgov; o prošnji mestnega vrtnarja zastran stanovanja v Tivolskem gradu; o prošnji nekega mestnega nadstražnika za bolniško podporo; o proračunu mestnega ubožnega zaklada, zaklada meščanske imovine in splošnega ustanovnega zaklada za leto 1905; o prošnji „Ljubljanskega prostovoljnega gasilnega in reševalnega društva“ za nakup novih cevij in za kurivo nekemu članu tega društva; o prošnji mestnega požarnega čuvaja Andreja Lukežiča za povišanje njegove plače; o proračunu mestne klavnice za leto 1905; o magistratovem nasvetu, da se nekateri neizterljivi dolgovi odpišejo; o dopisu delniške družbe „Union“ v zadevi oddaje električnega toka iz mestne elektrarne za hotel „Union“.

— **Škofova zavarovalnica** je prevzela, kakor smo že poročali, zastopstvo „Nižjeavstrijske deželne zavarovalnice“, katero je ustanovil znani „prijatelj Slovanov“ dr. Karel Lueger. Mi smo svoječasno to zadevo že primerno ožigosali, naglašajoč zlasti, da je pravi narodni škandal, ako je zavod, za katerega se dela tako bobneča reklama, da je domač slovenski zavod, edini te vrste med Slovenci, le navadna filialka krščansko-socialne „Nižjeavstrijske deželne zavarovalnice“. Ta zavod je ustanovila Luegerjeva stranka, ki ni nič manj sovražna Slovanom kakor vse druge nemškonacionalne stranke. Patron te zavarovalnice, dr. Lueger, je povzročil, da se je v statut dunajskega mesta sprejela določba, da je vstop v mestno uradniško službo dovoljen samo Nemcem, Luegerjeva stranka je sprejela v dež. zboru že opetovano zakonski načrt, da mora na Nižjeavstrijskem biti na vseh šolah učni jezik edino le nemški, to so vse čini, ki jasno dokazujejo, kako skrajno sovražni so nemški krščanski socialci Slovanom in njihovim težnjam. A vkljub temu so naši „radikalno narodni“ klerikalci s temi ljudmi ne samo v najožjem prijateljstvu, kar se je zlasti pokazalo ob priliki Luegerjeve 60letnice, marveč skušajo celo stremljenja svojih prijateljev gmotno podpirati — dokaz: zveza škofove zavarovalnice z Nižjeavstrijsko zavarovalnico“. O tej stvari piše tudi češki list „Svobodný Občan“ v svoji zadnji številki v zaglavju „Národni hospodář“ pod naslovom „Ku vzájemnosti slovanské“. „Slobodný Občan“ naglaša, kako velikega pomena je, da so se severni in južni Slovani jeli zbliževati na političnem poprišču, a da je še večje važnosti, ako se slovanska vzajemnost izvede do skrajnih posledic zlasti na gospodarskem polju in se s tem uniči dosedanji veliki nemški vpliv. V tem oziru hvali „Občan“ slovenske naprednjake, ki že od nekdaj iščejo stika s Čehi. Tudi kranjski klerikalci so se nekaj časa ravnali po geslu „Slovani Slovanom.“ Zato je vsakogar moralo zazebsti v srce, ko je izvedel, da je klerikalna „Vzajemna zavarovalnica“ prevzela zastopstvo „Nižjeavstrijske deželne zavarovalnice“, za ta zavod dr. Luegerja. Članka v „Občanu“ vprašuje: „Ali se je to zgodilo, ker se ni znalo za obstoj čeških zavarovalnih družb?“ in odgovarja: „Nikakor! dr. Šusteršič nasprotno prav dobro ve, da ima „Slavija“ v Ljubljani svoje zastopstvo“. — Nobena graja ni izrečena v teh besedah, — a vendar je ta molk najhujša obsodba dr. Šusteršiča in njegove stranke.

— **O posledicah plesnih šol** je „Slovenec“ one dni vedel mnogo povedati. Pisal je nekako tako, kakor bi se po plesnih šolah godile največje svinjarije, dočim se je v dotični plesni šoli zgodilo samo to, da se je neko dekle seznanilo z nekim moškim, kakor se vročekrvni kaplanje seznanjajo z dekleti v spovednicah, samo da kaplanje lahko v spovednicah začno takoj izpraševati o svinjarijah, med tem ko se morajo ljudje v plesnih šolah spodobno vesti. „Slovenec“ je direktno obdolžil nekega mladega človeka teškega hudodelstva, dasi ni imel za to niti najmanjšega dokaza in je 99% verjetnosti, da se sploh nič kaznivega ni zgodilo. Stvar je v rokah pristojnih oblasti in kadar bo končana stvar, se bo videlo, kaj je resnica. Kar je „Slov.“ o tej priliki sploh pisal, je bila prava pravcata lumparija. „Slov.“ pa pravi, da je „stališče poštenega lista“ obdolževati ljudi težkih hudodelstev in obrekovati spodobne plesne šole. Kakor se vidi, imajo škofovi duhovniki jako lepe pojme o stališču poštenih listov. „Slov.“ tudi pravi, da smo ga mi napadali. To je laž! Mi smo samo odgovorili na njegove napade in razkrinkali njegove podlosti. Kadar bo stvar sodnijsko končana, jo bomo vsestransko pojasnili s posebnim ozirom na to, kar je pisal „Slov.“, da se spozna „stališče poštenega lista“ ljubljanskega škofa.

— **Hudiča zna panati** iški župnik dr. Mauring. O tem se nam poroča: »Kakor je že splošno znano, se božji namestnik za Ig neprestano tožari ter nakopava svojim faranom pota k sodišču Pri razpravi, pri kateri je dobil župnik zaradi strupenega jezika osem dni ričeta, bi bil moral tudi pričati ondotni grobokop. Ker pa je imel mož več vesti in poštenja kot njegov župnik, ni mogel pričati v prilog duhovnemu obrekovalcu. To je Mauringa tako razkačilo da je vzel grobokopu službo. Nekega dne nato je stala žena odstavljenega grobokopa na pragu svoje hiše, ko pride mimo božji namestnik Mauring. Obrnil se je proti ženi, ji pokazal svoj precej obilni jezik, ter ga še podaljšal z razprostrtimi prstmi svojih posvečenih rok. Pri tem je zameketal kaker planinski kozel ter pristavil rohneče: »Tvojega starega bo hudič vzel!« Žene mu je mirno odgovorila: »Pri naši hiši nima hudič kaj opraviti, kaj pa če bi vzel vas.« Župnik pa ji je obrnil hrbet z besedami: »Jaz ga pa znam panati!« — Kdor pozna to nesnažno duhovno posodo, ne bo dvomil nad resničnostjo te zgodbice. Tako utrjujejo apostoli škofa Bonaventure edino zveličalno vero ter vodijo izročene jim ovčice — nazaj h Kristusu kralju.

— **„Jeseniška straža“.** Došla nam je prva številka novega lista »Jeseniška straža«, ki bo izhajal vsak teden in velja za celo leto 3 K. List izdaja poseben konsorcij, tiska se pa pri J. P. Lampretu v Kranju, kamor naj se tudi pošilja naročnina. »Jeseniška straža« je ustanovljena zgolj v obrambo slovenske zemlje in slovenskega jezika v gorenjski dolini od Trbiža do Lese, t. j. za občine Rateče, Kranjska gora, Dovje, Hrušica, Jesenice, Javornik in Koroška Bela ter za Tržič in Domžale.

— **Slovensko gledališče.** Včeraj sta bili dve predstavi. Popoldne se je uprizorila igra »V znamenju križa«, a igralo se je preveč popoldansko. Zvečer se je pela opereta »Dijak-prosjak«. Pela se je jako dobro, igranje pa je bilo tako, kakor pri predidočih predstavah, namreč prepočasno in premalo živahno.

— **Pritožba o gledališču.** Piše nam obiskovalec slovenskega gledališča: Čestokrat sem že opazoval, da nekateri domači igralci ne memorirajo dobro svojih vlog, in ker drugi igralci, osobito Čehi, ki so pravi uzor točnosti in vestnosti, ne dobijo pravočasno svoje iztočnice, nastanejo tisti presledki, ki so mučni ne le za poslušalca, temveč tudi za igralca, ki čaka in čaka, kdaj bo njegov soigralec usta odprl ter ponavljal to, kar mu suflerka že s polnim glasom kliče v uho. Tako je bilo tudi včeraj popoldne, ko je v prvem dejanju morala Mercia nekaj sekund čakati, da je njen soigralec se zavedal svoje dolžnosti. Kritiki bi pa jaz priporočal, naj brezobzirno ožigosa take zanikrne igralce.

— **Otvoritev razstave vajenških del v Ljubljani.** Razstave izdelkov rokodelskih vajencev so imele že v Avstriji vse dežele razen Kranjske, Dalmacije, Primorske in Bukovine. Včeraj je stopila tudi Kranjska iz vrste pozabljenih dežel. V »Mestnem domu« se je namreč včeraj na slovesen način otvorila razstava vajenških del ljubljanskih obrtnikov. Inicijativo za tako razstavo je dala zveza obrtnih zadrug za Kranjsko, a animus movens pri prirejanju samem pa je bil ravnatelj umetno obrtne strokovne šole g. Ivan Šubic kot predsednik pripravljalnega odbora, v katerem so še sledeči gg. obrtniki-mostri: Črne, Erjavec, Franchetti, Jeločnik, Krapeš, Petrin in Zakotnik. K otvoritvi so prišli: deželni predsednik g. baron Hein kot protektor razstave, dvorni svetnik g. baron Schaffgotsch, deželni glavar g. pl. Detela, deželni šolski nadzornik g. Fr. Levec, državni poslanec g. Plantan, deželni poslanci dr. Majaron, dr. Schaffer in dr. vitez Schoeppl, magistratni ravnatelj g. Vončina, vladna svetnika g. Kulavics in g. vitez Laschan, okrajni glavar g. Haas, ravnatelji gg. Črnivec, Junowicz in Senekovič, poštni ravnatelj g. Šorli, podmaršal g. pl. Chavanne in generalni major g. Wachsmann ter zastopniki vojaške posadke sploh, obrtni nadzornik g. Dobry, obrtni instruktor g. dr. Blodek, učitelji obrtnih nadaljevalnih šol, razni zadružni načelniki, mnogo obrtnikov-mojstrov in obrtnih vajencev ter drugega odličnega povabljenega občinstva. — Predsednik pripravljalnega odbora g. ravnatelj Šubic je imel jedrnat pozdravni govor. Pozdravil je deželnega predsednika kot pokrovitelja, goste, zastopnike državnih, komunalnih in vojaških oblasti, poslance, mojstre in vajence. Poudarjal je važnost takih razstav, ki se prirejajo povsod, kjer imajo smisel na napredek obrtnega stanu. Da je bilo pri nas mogoče razstavo prirediti, pripomogla je deželna zveza obrtnih zadrug, deželna vlada oziroma ministrstvo. Glavna zasluga pa gre zavednim ljubljanskim obrtnikom-mojstrom, ki imajo čut za svoj stan in obrtni naraščaj. Ta dan je velepomemben za razvoj slovenske obrti. Potem je nadaljeval nemško zahvaljujoč se vsem, ki so pripomogli k prireditvi razstave. Svoj govor je zaključil slovensko na vajence, rekoč med drugim: »Moja glavna beseda velja vam, dragi mi razstavljalci. Zaradi vas se je zbralo toliko odlične gospode, da vam pokaže, da niste osamljeni v boju za obstanek. Dandanes je življenje razburkano morje, ko velja posebno pregovor »Pomagaj si sam in Bog ti bo pomagal«. Današnja razstava je dokaz, da je med vami veliko brihtnih in zmožnih ljudi. Pregovor, da ima rokodelstvo zlata tla, še vedno velja. Končno je nazdravil cesarju, vsi navzoči so zaklicali trikrat »Živio«. Godba pred »Mestnim domom« je zaigrala cesarsko pesem, takoj nato pa »Naprej zastava slave«. Obrtni nadzornik g. Dobry je govoril nemško, želeč lepega razvoja obrti na Kranjskem. — Nato je govoril v lepi slovenščini obrtni instruktor g. dr. Blodek, ki je podal statistiko vajenških razstav v Avstriji. Deželni predsednik g. baron Hein je v svojem slovenskem govoru naglašal, da rad in z veseljem otvarja danes prvo razstavo take vrste, ker smatra, da bo v korist ne le vajencem, temuč obrtnemu stanu sploh. Zahvalil se je pripravljalnemu odboru ter nadaljeval, da služi razstava predvsem vajencem v vzpodbudo, da se radi uče, pa tudi mojstrom, da se zanimajo, kaj njihov naraščaj zna. Iz razstave se bodo vajenci lahko prepričali, da se okus in solidnost dela najbolj ceni. Okusna oblika in natančno izdelovanje je najbolje orožje obrtnikov za tekmovanje z industrijo. Velikemu konsumu zamore res le industrija zadostiti. Za solidne potrebščine in okus posameznikov pa bo odločevala vsekdar le obrt. Ta razstava pa je posebno zanimiva tudi za starše, ki se lahko prepričajo, kako jim sinovi napredujejo v uku. Potem je nadaljeval nemško, poudarjajoč posebno, da so mojstri dolžni svoje učence nele učiti ročnih spretnosti, temuč jih tudi vzgajati ter jim dati ljubezen in veselje do dela, da bodo v življenju kos svoji nalogi. Delo učenca hvali njegovega mojstra. Nato je proglasil razstavo za otvorjeno. Udeležniki so se razšli po razstavni dvorani ter občudovali lepe razstavne predmete iz vseh strok obrti. Nekatera dela so res tako dovršena, da bi ne mogla popolnejša iziti iz rok

mojstra slikarja. Cela razstava je umetniško aranžirana. Razstavilo je 184 vajencev 218 predmetov. Več o razstavi še spregovorimo.

— **Koncert Ondřiček.** „Glasbena Matica“ se ima boriti z velikimi težavami ali vzlic temu stremi vedno samo po najvišjem. Zdaj nam je zopet pripomogla do izrednega umetniškega užitka. Fran Odřiček, eden najznamenitejših vijolinistov sedanje dobe je bil zopet med nami. Ljubljansko občinstvo ga je že večkrat slišalo, a vendar je zopet prihitelo v obilnem številu, da čuje moža, ki zna goslim izvabljati tako čarobne glasove. Mojster Ondriček je še vedno to, kar je bil — tisti genijalni mož, ki ga občuduje ves, umetnost ljubeči svet. Frenetični aplavzi so pokazali, kako je Ondřiček uplival na občinstvo. Na krasnem programu je bilo več točk, ki jih doslej še nismo slišali v Ljubljani. Med temi tudi dve krasni skladbi Ondřičekovi. Najsimpatičnejša točka je pa bila brezdvomno Smetanova skladba „Iz moje domovine.“ Spremljal je Ondřička na klavirju g. Famera, ki je pokazal z igranjem Schuberta in Chopina da je res virtuoz in res odličen umetnik. Omenjega aplavza je bilo toliko in je bil tako presrčen, da stn morala oba umetnika dodati še nekaj točk.

— **Hotelska družba ‚Union‘** je kupila 5350 štirijaških metrov obsežni Bambergov vrt v Miklošičevih ulicah tik bodočega hotela.

— **Koncert v Kranju** priredi jutri, v torek, komorni virtuoz gosp. Fran Ondřiček s sodelovanjem pijanista gosp. Faméra in pevskega zbora kranjske čitalnice. Program je jako zanimiv in raznovrsten.

— **Slov. pevsko društvo v Ljutomeru** priredi 8 decembra 1904 v proslavo svoje desetletnice koncert v prostorih g. Sršena v Ljutomeru.

— **Nezgoda.** Včeraj je I. Pihlerjeva, prodajalka tobaka na Kongresnem trgu št. 3, pri svetilki snažila z bencinom rokavice, ki so se ji vnele in se je Pihlerjeva po obeh rokah opekla.

— **Velika tatvina.** Iz Hrušice se nam poroča, da je bilo današnjo noč ukradenih več srebrnih, kakor tudi ena zlata ura, ženske korale in več listin, v skupni vrednosti 440 K in 5000 K gotovega denarja. Tatvine so sumljivi delavci.

— **Pogreša** se Anton Bogataj, krojaški pomočnik, rojen leta 1870. v Ljubljani, pristojen v Poljane v kranjskem okraju. Navedenec je šel 7. julija t. l. brez vsakih potnih izkazov za delom k gradbi karavanske železnice in je bil dva dni na Jesenicah, od tam je šel na Koroško, odkoder ni o njem ne sluha, ne duha. Pogrešanec je majhne, močne postave, ima temne lase, modre oči in temne brke.

— **K današnjemu naknadnemu naboru** se je oglasilo osem mladeničev. Potrjen je bil en sam.

— **Izgubljene in najdene reči.** G. P. J. je izgubil na Sv. Petra cesti črno denarnico, v kateri je bilo 10 K denarja. — Mestni policijski nadstražnik Jernej Papler je našel včeraj na južnem kolodvoru bankovec za 50 K, katerega je izgubil višnjegorski poštar.

— **Razpisana služba.** Med drugimi službami je razpisana služba učitelja na štirirazrednici s tremi paralelkami in ekskurendno šolo v Starem trgu pri Rakeku v definitivno namestitev. Dotičnik bi imel postranski zaslužek na ekskurendni šoli v Gornjem Jezeru na leto 400 K. Ker bo brzkone tudi v kratkem obrtnonadaljevalna šola se odprla, bi tudi na tej šoli imel lep postranski zaslužek. Ako je pa obenem tudi izvežban organist in pevec, bi zaslužil tudi pri tem postranskem opravilu 240 kron na leto.

— **Najden** je bil večji znesek denarja pri »Škofu« na Pogačarjevem trgu.

— **Hrvaške novice.** — Pri dopolnilni volitvi v Bišk upcu je bil župnik Tomac kot kandidat Starčevićeve stranke s tremi glasovi večine izvoljen za poslanca. Njegov protikandidat je bil varaždinski odvetnik dr. Pero Magdić, ki je kandidiral na programu hrvaške stranke prava. — V saboru se je tudi v soboto nadaljevala debata o finančni nagodbi z Ogrske. Ban grof Pejacsevich je polemizoval z dr. Frankom in Vrbanićem ter izjavil, da je politika tiste struje, ki koketuje z velikohrvaško idejo ter zahteva finančno samostojnost, lahkomiselna ter vodi h krvoprelitju. — Pravoslavno cerkev v Bielopolju pri Mostaru so neznani zlo inci oropali, nato pa jo zažgali.

---

* **Najnovejše novice.** — Nemški cesar v Dalmaciji. Cesar Viljem se je odločil, da preživi letošnjo zimo v Dalmaciji, in sicer deloma v Dubrovniku, deloma na svoji ladji.

— Nemško-italijanska trgovinska pogodba se je v soboto v Rimu podpisala.

— Proti klerikalnemu ljudskošolskemu zakonu na Nižjeavstrijskem priredé dne 9. t. m. nemški dijaki na Dunaju velik protestni shod.

— Državna policija v Inomostu se pomnoži za devet mož.

— Samomor milijonarjevega sina. V Budapešti se je ustrelil 27 letni J. Klein, sin večkratnega milijonarja. V eni noči je zaigral 100 000 K.

Izpred porotnega sodišča v Ljubljani.

Pri današnji obravnavi predseduje gosp. višji sodni svetnik Pajk, kot votanta sta pa gospoda Travner in Vedernjak. Državnega pravdnika zastopa gosp. Rogina. Porotnikov je izredno 14. — Obtožence zastopata gg. dr. Krispar in dr. Rybař, zavarovalno družbo „The Mutual“ pa gosp. dr. Tekavčič.

Obravnava se vrši proti 1. Viktorju pl. Ceriču, rojenemu v Degnesitz na Hrvaškem leta 1859., ker je v svojo lastno korist kot akvizitor zavarovalne družbe za življenje „The Mutual“ v New-Yorku, s tem, da je predložil tej zavarovalnici zavarovalne ponudbe v imenu zdolaj navedenih oseb, o katerih je dobro vedel, da so jetične in da morajo vsled njih bolezni v najkrajšem času umreti in da je s tem namenoma zaupnim zdravnikom gori omenjene zavarovalnice prikrival prejšnje stanje glede zdravja zavarovancev kakor tudi njih družin. Dalje, da je na različne načine vplival na zdravnike tako, da so se vedno omejili na bolj površno preiskavo zavarovancev in da je na ta način od omenjene družbe izvabil aprila meseca 1902 polico v znesku 60.000 kron za zavarovanega Matevža Žužka iz Velikih Lašč, avgusta meseca 1902 polico v znesku 60.000 K za zavarovanega Anton Pečka z Roba, marca meseca 1903 polico v znesku 50.000 kron za zavarovanje Jožefa Vdoviča z Roba in da je poskusil leta 1900 v Trstu izvabiti polico v znesku 20.000 kron za zavarovanje nekega Ferencija Brassa in februarja meseca 1903 v Ljubljani še eno polico za 25.000 K za Matevža Žužka v Velikih Laščah in da je torej zakrivil hudodelstvo poskušene in doprinešene goljufije.

2. Ivanu Gorupu, rojenemu 15. maja 1870 v Postojni in istotja pristojnemu, da je kot akvizitor zavarovalne družbe za življenje „The Mutual“ v New-Yorku, s tem, da je predlagal ravnateljstvu omenjene družbe v Trstu zavarovalni predlog v imenu Antona Bizjaka, o katerem je natančno vedel, da je jetičen in da je namenoma zaupnim zdravnikom družbe zamolčal prejšnje njegovo zdravstveno stanje in da je na različne načine vplival na zdravnike v ta namen, da so popolnoma površno preiskali klijenta in da je na ta način maja meseca 1902 izvabil od omenjene družbe polico v znesku 10.000 K na ime omenjenega Anton Bizjaka in da je potem brez njega vednosti izvabil še eno polico tudi na ime Anton Bizjaka v znesku 20.000 kron in da je torej zakrivil hudodelstvo poskušene in doprinešene goljufije, ker je imenovani družbi zvijačnim potom izvabil polico.

3. Alojziju Grebencu, 46 let staremu iz Velikih Lašč, da je v gori navedenih slučajih in v istem času napeljal Viktorja pl. Ceriča in Ivana Gorupa h gori navedenim goljufijam s tem, da se je ž njima sporazumel glede načina izvabljenja omenjenih polic, plačljivih na imetnika in da si je dal police, naslovljene na ime Žužek, Peček in Bizjak izročiti in ravno tako tudi eno polico v znesku K 20.000 gosp. Bizjaka, da bi tako koristi in pravice omenjenih polic nase spravil in da je torej sokriv hudodelstva goljufije. Dalje, da je septembra meseca 1901 v Trstu s tem, da je predlagal Ivan Gorupu, zavarovalnemu agentu gori omenjene družbe, zavarovanje za življenje svojega bližnjega sorodnika Karola Konrada Müllerja, o katerem je vedel, da je jetičen in da je bolezen namenoma zamolčal agentu, kakor tudi zdravniku, ter da je zavarovanca naučil, da je zdravniku dejal, da ni bil nikdar bolan in da tudi nikdar ni iskal ali potreboval zdravniške pomoči in da je na ta način izvabil od družbe polico v znesku K 40.000 in da je isto tudi potegnil in da je s tem kriv doprinešene goljufije.

Iz razlogov je posneti sledeče:

Glavni zastop zavarovalne družbe „The Mutual“ je vložil meseca junija 1903 pri državnem pravdništvu ovadbo glede gori navedenih kaznjivih dejanj, vsled česar se je uvedla natančna razprava, ki je sledeče spravila na dan. V. pl. Cerič je stopil v službo zavarovalnice „The Mutual“ že v začetku leta 1900 in je že takrat dal povod k nezadovoljnosti radi nekih slučajev, vendar pa se je družba dala pregovoriti — bila je namreč brez dokazov — z ozirom na to, da ji je zagotovil, da je vse zvršil v dobri veri in da bode nadalje popolnoma pravično postopal in ga je obdržala še v službi. Te obzirnosti pa ni opravičil temveč v kratkem času zavarovalnici ponudil v zavarovanje celo vrsto oseb, ki je o njih dobro vedel, da so jetične in da so njih ure štete.

Maja meseca leta 1900 je bil Viktor Cerič poslan v Gorico, da bi napravil kupčijo na račun zavarovalnice „The Mutual“ in že takrat se mu je reklo, da se mora glede preiskav vedno le obrniti do družbenega zdravnika dr. Gressicha in dr. Fratnika. Nekoliko dni nato je poslal Cerič na družbo „Mutual“ v Trst zavarovalni predlog nekega Ferencija Brassa za K 20.000. Ker je bilo pa iz predloga razvidno, da je bil zavarovanec preiskan od zdravnika g. dr. Avg. Gregoriča, ki ni zaupnik družbe, je poslala družba v Gorico Edvarda Tinca z naročilom, da mora zavarovanca preiskati dr. Gressich. Ko ga je preiskal, je sporočil, da pozna Brassa in njegovega brata od rojstva, da ga je že pred več leti radi tifusa in vnetja pljuč zdravil in da radi tuberkuloze in mrzlice vedno bruha kri, da, celo to, da se je celo že podal v Genovo, da se podvrže zdravljenju Maraguana in da je tudi njegova sestra tuberkulozna. Ako se torej primerja poročilo dr. Gressicha, z onim dr. Gregoriča, izbaja, da je Brass svojemu zdravniku dr. Gregoriču glede zdravja povedal neresnico rekoč, da ni bil nikdar bolan v svojem življenju in da je edino njegova sestra umrla na tifusu. Cerič je bil o tej bolezni Brassa dobro poučen. To dokazuje ta okoliščina, da je marca meseca, ko je prišel v Gorico, vprašal agenta Leopolda Cocija, če je tam dobiti kako zavarovanje Coci je priznal, da je več oseb, ki bi se dale zavarovati in med temi tudi omenjeni Brass, da pa leta ni sprejemljiv, ker je jetičen, nakar se je Cerič izrazil, da bode on to kupčijo napravil, češ, da kar nemore izvesti domač agent, lahko izrši kak vnanji. Coci je takoj spoznal iz Ceričevih besedi, da namerava Cerič nepošteno postopati v škodo družbi, ter mu tudi izjavil, da neče pri takih stvareh nič imeti in da se celo odreče proviziji.

Družba zavarovanja na podlagi izpričeval svojega zdravnika ni sprejela. In res je omenjeni umrl 18. aprila 1903 na tuberkulozi.

Še bolj jasne in rafinirane so pa goljufije, ki jih je sklenil Cerič z Antonom Grebencem.

Živel je v Velikih Laščah Matevž Žužek, 27 let star, sin revne kajžarice. Anton Grebenc je bil 1900 v Velikih Laščah, ter se tudi tam sešel z Žužkom, ki je bil notorično bolan na prsih, ki sta ga že dlje časa zdravila dr. Portik in dr. Schreyer. Žužek sam je tudi dobro vedel, da je tuberkulozen in je to tudi v prijateljskem sestanku z Grebencem pripovedoval, ter izrazil željo, da bi rad šel v južne kraje, ker je zrak v Velikih Laščah za njega slab.

Grebenc je takoj videl, da je Žužek pripraven objekt za njegove špekulacije. Povabil ga je v Trst, kjer da mu dá brezplačno hrano in stanovanje. Žužek je to hvaležno sprejel.

Kmalo nato je pisal Grebenc Žužku iz Trsta, da naj pride 24. aprila 1902 v Ljubljano k sestanku. Žužek je imenovani dan prišel v Ljubljano, kjer ga je na postaji že pričakoval Grebenc, ki ga je takoj peljal v neko gostilno. Kmalo nato je tudi Cerič prišel tja, kjer je nagovarjal Žužka, naj se da zavarovati. Imenovani je ta predlog odklonil, rekoč, da je bolan in da ne more sprejeti oziroma plačevati zavarovalnine, ker nima denarja. Nato je Cerič zagotovil, da bode že on vse potrebno ukrenil in da bo on premije plačeval; pristavil pa je, da ga bode zavaroval za 6000 K in da bode torej premija zelo nizka in da mu potem da polico, ko mu bode mogoče povrniti plačane premije. Nato je Cerič takoj vlekel Žužka k zdravniku dr. Illnerju, ter le-temu, kakor v drugih sličnih slučajih rekel, naj ne postopa prestrogo pri preiskavi, češ, da on živi od takih stvari.

Zdravniku so povedali, da je bil Žužek vedno zdrav in da nikoli ni konsultiral kakega zdravnika. Treba je torej pomisliti, da sta od zavarovanja imela le Cerič in Grebenc koristi in da Žužek ni vedel, kaka komedija se igra ž njim s tem, da je podal zdravniku napačne podatke vsled nagovarjanja Cerica in Grebenca. Dr. Illner je verjel Žužku, da je bil vedno zdrav in da on kakor tudi njegovi sorodniki nikdar niso bili bolni in ga je torej bolj preglédal površno in končno izjavil, da je sprejemljiv.

Ko je pozneje zdravnik zvedel, da se je zmotil, je pojasnil leta izreden slučaj s priznanjem, da je bil Žužek za časa preiskave boljši.

Zanimivo je pa, da je Cerič Žužka pripeljal k dr. Illnerju za časa njegove splošne ordinacije, ko je imel dr. Illner druga nujna opravila, in da je Cerič zdravniku dejal, naj Žužka hitro preišče, ker mora odpotovati. Vse to je storil Cerič v namenu, da bi zdravnik zavarovanca le površno preiskal. Ravnotisti je zdravniku rekel, da ga bode zavaroval samo na K 8000—, dočim je, kakor smo povedali, Žužku rekel, da ga zavaruje za K 6000—. Cerič je pa zdravniku to le radi tega rekel, ker se plača zdravniku pri zavarovalnih preiskavah, ako se gre za svoto nad 6000 K 20 K, dočim pod 6000 K pa samo 10 K.

S tem je hotel zakriti napram družbi eventualne sumnje, ki bi utegnile nastati vsled tega, ako bi znašal račun pri zavarovanju 6000 K samo 10 K, dočim se je imelo, kakor sta Cerič in Grebenc že a priori sklenila, izvršiti zavarovanje za 60 000 kron. Istina je, da sta ta predlog stavila brez vednosti Žužka in da se je tudi polica izdala za to vsoto. Da bi pa družba mislila, da se želi Žužek sam zavarovati za svoto 60 000 kron in da bi odvrnil vsak sum od tako visoke vsote, je naznanil družbi, da je Žužek imovit človek, da oskrbuje svoje in svoje matere posestvo. Ker je družba izdala polico, jo je vzel Grebenc in tudi plačal prvo premijo. Omeniti je tudi, da je Žužek bil takrat star šele 27 let, Grebenc pa že 45 let, in da je torej iz tega razmerja popolnoma jasno razvidno, da bi Grebenc gotovo ne špekuliral na življenje tako mladega človeka, ako bi ne vedel dobro, da je Žužek tuberkulozen.

Ko je pa februarja meseca leta 1903 v Robu umrl neki Anton Peček, ki ga je Cerič kmalu 6 mesecev preje v korist Grebenca zavaroval, in ko so se jele razširjati v ljudstvu različne govorice, je prosil Grebenc Žužka, naj molči ter vsakemu reče, da ima on na svoj račun polico. Povedal mu je tudi, da se polica glasi na 60 000 K in da je to Cerič le po svoji glavi storil, kar ni res, kajti gotovo je, da bi Grebenc gotovo ne plačal nevede ogromne premije v znesku 2387 K 40 v.

Nato sta Grebenc in Cerič izumila popolnoma nov načrt ter rekla februarja 1903 Žužku, naj se da še enkrat preiskati po kakem drugem zdravniku, ter ga je v to svrho peljal k gosp. dr. Oražmu v Ljubljano in mu je pokazal tudi certifikat dr. Ilnerja ter mu dejal, da je bil že pred kratkim kot zdrav spoznan in da ga ni potreba še enkrat preiskati, ker bi zadostovalo, ako prepiše certifikat dr. Ilnerja.

Ker se je Cerič delal kot bi bil inspektor imenovane družbe in ker je tako zatrjeval zdravniku, da je zavarovanec zdrav, se je dr. Oražem vdal ter kopiral certifikat dr. Ilnerja, ne da bi Žužka še kaj preiskal.

Nato je dal Cerič Žužku novi predlog vnovič v podpis, češ, da je to samo formaliteta. Novi predlog se je glasil na 25 000 K ter ga je tudi predložil družbi, češ, da se hoče Žužek zavarovati še za 25.000 K. Tudi ta polica se je glasila na imetnika in prevzel jo je Grebenc kakor vse prejšnje.

Ker je pa družba začela sumiti, je dala Žužka preiskati po dr. Xydiasu, ki je takoj konstatiral, da je Žužek tuberkulozen, vsled česar se mu ni dala polica.

Sedaj je naenkrat nehalo vse prijateljstvo med Grebencem in Žužkom. Prvi je Žužku očital, da se je dal od Xydiasa preiskati, nakar mu je Žužek odgovoril, da mu kot poštenemu človeku vest ni pripuščala postopati drugače.

Kake štiri mesece pozneje, ko je bil zavarovan Žužek, sta našla Cerič in Grebenc dve novi osebi, ki sta bili tudi bolni, in je bilo videti, da v najkrajšem času umrjeta.

Bila sta to Anton Peček in Jos. Vdovič z Roba. Oba ta dva sta bila notorično jetična. Opetovano so ju zdravili različni zdravniki in je tudi že več osob iz njiju rodbine vsled tega umrlo.

Anton Peček je obiskoval gostilno Frana Grebenca, brata Alojzija Grebenca, kamor je vedno le-ta zahajal in imel priliko spoznati Pečka in Vdoviča. Avgusta 1902. je pa jel pri govarjati omenjena bolnika, naj se dasta zavarovati. Ker sta oba temu ugovarjala, rekoč, da sta bolna in da nimata denarja, jima je obljubil Grebenc vsakemu po 80 K darila in posebej še vse potne stroške, ako gresta v Ljubljano in se dasta na njegov račun zavarovati.

Po pravilih družbe bi moral omenjena preiskati zdravnik iz okraja njiju bivališč, ki bolje pozna ljudi in razmere. V tem slučaju bi to moral storiti g. dr. Portik. Toda Grebenc in Cerič sta dobro vedela, da bi ju dr. Portik ne sprejel in sta torej radi tega peljala oba najprvo v Ljubljano in dala Vdoviča preiskati dr. Illnerju, Pečka pa v Novem mestu dr. Vavpotiču. Obema zdravnikoma je Cerič rekel, da se gre samo za majhno svotico. Peček je dr. Vavpotiču dejal, da ni bil nikdar v svojem življenju bolan in da tudi iz njegove rodbine ni nikdo bolan. Vse to je bilo lažnjivo, kajti istina je, da sta dva njiju brata in ena sestra umrli kot odrasli na tuberkulozi.

Ker je Peček neveden in prost kmet, je očividno, da sta ga naučila Cerič in Grebenc, posebno če se pomisli, da sta le slednja imela koristi od celega zavarovanja. Ko je Peček svoj predlog podpisal, je Cerič, ki je dr. Vavpotiču rekel, da hoče Pečka zavarovati samo za 5—6000 K, zvišal zavarovanje na 60 000 K in vpisal v predlog, da je Peček posestnik več zemljišč, dočim je bil reven in zadolžen kmet. Polica za 60 000 K pa se je izdala in prejel jo je Grebenc. Pozneje se je Peček jel kesati tega nepoštenega dejanja ter to tudi potožil Juriju Peternelu v Velikih Laščah. Peternel mu je dejal, da mora polico zahtevati nazaj in jo raztrgati. Peček je to hotel storiti, toda Grebenc ni hotel nič slišati o tem, ter mu je šele na njegov pritisk obljubil, da mu da 2000 K, ako se odreče vsaki pravici do police. Da bi pa pomiril Pečka in njegovo rodbino, je prosil Grebenc za intervencijo župnika Frana Pešca v Robu, dobro vedoč, da bode tamošnje ljudstvo z ozirom na to, ako posreduje gospod župnik, samo smatralo postopanje kot popolnoma pošteno.

Ker je Peček že ležal na smrtni postelji, je izplačal Grebenc njegovi ženi vpričo župnika 2000 K pod pogojem, da mora ona to vsoto vrniti, ako bi družba zavarovalne vsote po smrti njenega moža ne hotela izplačati.

Vrnivši se v Trst, je poslal župniku sod vina, ki ga pa župnik ni hotel sprejeti. Peček je umrl 9. februarja 1903 na tuberkulozi, to je 5 mesecev po zavarovanju. Ker je Grebenc skušal izbrisati ves sum, je pisal v ta namen župniku, naj v mrtvaškem listu zapiše, da je Peček umrl na vodenici. Obljubil je tudi župniku, da mu bode od zavarovalne vsote dal lepo darilo za svete maše. Toda župnik je ostal pri resnici in je tudi zapisal v mrtvaški list, da je Peček umrl na tuberkulozi. Tudi Cerič je skušal vplivati na tamošnjega zdravnika dr. Portika in istotako tudi na postajenačelnika Kramarja, iz katerega je skušal izvabiti potrdilo, da je bil Peček vedno zdrav.

(Dalje prih.)

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 5. decembra. Nemški posl. dr. Zdenko Schücker se je včeraj udeležil shoda, ki je protestiral proti novemu nižjeavstrijskemu šolskemu zakonu. Schücker je na shodu še govoril, koj potem ga je zadela kap, da je obležal mrtev na licu mesta. Osebno je bil jako ljubezniv mož. Postal je znan vsled tega, ker je za časa nemške obstrukcije imel tri dni besedo, a ni hotel govoriti.

Praga 5. decembra. Demonstracije proti nemškim buršem povodom otvoritve nemške čitalnice so se ponovile tudi sinoči. Naperjene so bili v prvi vrsti proti dijakom iz Nemčije. Pražani so nejevoljni, da smejo Nemci iz Nemčije na Češkem javno nastopati, med tem ko je to Čehom in Poljakom v Nemčiji prepovedano. Pri sinočnih demonstracijah je bilo aretovanih 14 oseb, med njimi tudi neki iz Nemčije došli burš.

Budimpešta 5. decembra. Novo zasedanje poslanske zbornice se ne začne pred 12. t. m, najbrže šele 14.

Budimpešta 5. decembra. Včeraj je bilo v raznih krajih polno shodov. Govorilo je nad 100 poslancev.

Belgrad 5. decembra. Skupne konference obeh radikalnih strank niso imele vspeha, vsled česar ministrska kriza še vedno ni rešena.

Curih 5 decembra. V Švici vlada izreden mraz. Ponekod je do 35 —% mraza.

Moskva 5 decembra. Shod ruskih pravnikov, ki je bil sklican povodom 40letnice ruske justične reforme, je soglasno sklenil zahtevati ustavo za Rusijo.

Rusko-japonska vojna.

Petrograd, 5. decem. Kuropatkin poroča, da so ruski vojaki načli dva oficirja Karamateva in Mišenka, ki sta 45 dni ranjena ležala v neki jami. Preživela sta se s tem, kar je manj ranjeni mogel dobiti pri padlih vojakih.

London dne 5. decembra. Iz Čifu se poroča, da se je Japoncem posrečilo spraviti več velikih topov na 203meterski grič ali na kak bližnji grič. Vojaški krogi dvomijo o tem in so sploh mnenja, da zavzetje 203-meterskega griča ni odločinega pomena za usodo Port-Arturja.

☞ Da se odstrani **telesno zaprtje**, okrepi želodec in pospeši prebavljanje, — priporočajo **znameniti profesorji medicine želodčno tinkturo lekarnarja Piccollija v Ljubljani na Dunajski cesti.** 3—23 Zunanja naročila po povzetju 1264

Borzna poročila.

Ljubljanska „Kreditna banka" v Ljubljani.

Uradni kurzi dun. borze 3. decembra 1904.

Naložbeni papirji.	Denar	Blago
4% majeva renta	100·05	100·25
4% srebrna renta	100·—	100·20
4% avstr. kronska renta	100·25	100·45
4% „ zlata „	119·85	120·05
4% ogrska kronska „	98·20	98·40
4% „ zlata „	119·05	119·25
4% posojilo dežele Kranjske	99·50	101·—
4½% posojilo mesta Spljet	100·25	101·25
4½% „ „ Zadar	100·—	100·—
4½% bos.-herc. žel. pos. 1902	100·90	101·90
4% češka dež. banka k. o.	99·85	100·95
4% „ „ „ ž. o.	99·85	100·25
4½% zst. pisma gal. d. hip. b.	101·40	102·40
4½% pešt. kom. k. o. z. 10% pr.	107·60	108·50
4½% zast. pisma Innerst. hr.	100·50	101·50
4½% „ „ ogrske cen. dež. hr.	100·50	101·20
4½% z. pis. ogr. hip. ban.	100·25	101·25
4½% obl. ogr. lokalnih železnic d. dr.	100·10	101·—
4½% obl. češke ind. banke	100·75	101·75
4% prior. Trst-Poreč lok. žel.	98·50	
4% prior. dol. žel.	99·50	100·—
3% „ juž. žel. kup. 1/1 1/7	307·—	309·—
4½% avst. pos. za žel. p. o.	100·75	101·75
Srečke.		
Srečke od l. 1860 1/2	186·—	189·—
„ „ „ 1864	270·—	274·—
„ tiszke	161·50	162·50
„ zem. kred. I. emisije	306·—	316·—
„ „ „ II. „	298·—	303·—
„ ogr. hip. banke	272·—	277·50
„ srbske à frs. 100·—	230·—	300·—
„ turške	133·50	134·50
Basilika srečke	20·95	21·95
Kreditne „	478·—	489·—
Inomoške „	79·—	83·—
Krakovske „	87·—	92·—
Ljubljanske „	69·—	73·—
Avst. rud. križa „	54·—	56·—
Ogr. „ „ „	28·30	29·30
Rudolfove „	66·—	70·—
Salmoške „	75·—	80·—
Dunajske kom. „	524·—	534·—
Delnice.		
Južne železnice	89·25	90·25
Državne železnice	654·50	655·50
Avstr.-ogrske bančne delnice	1635·—	1645·—
Avstr. kreditne banke	679·75	680·75
Ogrske „ „	1635·	1645·—
Živnostenske „	249·60	250·—
Premogokop v Mostu (Brüx)	662·—	668·—
Alpinske motan	494 25	495·25
Praške žel. indr. dr.	2370·—	2376·—
Rima-Muránvi	516·—	517·90
Trboveljske prem. družbe	309·—	323·50
Avstr. orožne tovr. družbe	539·—	542·—
Češke sladkorne družbe	188·—	192·—
Valute.		
C. kr. cekin	11·34	11·38
20 franki	19·07	19·09
20 marke	23·48	23·56
Sovereigns	23·92	24·—
Marke	117·47	117·67
Laški bankovci	95·15	95·35
Rublji	254·—	254·50
Dokazi	4·84	5·—

Novosti

modnega blaga za dame, sukna in raznega manufakturnega blaga, najcenejši nakup za neveste, bogato zalogo krojaških potrebščin priporoča

J. KOSTEVC
Sv. Petra cesta 4.
Cene strogo solidne. Točna postrežba. Vzorci se pošiljajo na zahtevo poštnine prosto. 2973—15

Krojaški salon za gospode 2332 17
IVAN MAGDIĆ
Ljubljana, Stari trg št. 8.
Izdelovanje vsakovrstne garderobe za gospode po najnovejših journalih iz najmodernejšega in najboljšega tuzemskega in inozemskega blaga.
Uniformiranje in zaloga potrebščin za Sokole.

Henrik Henda v Ljubljani
Mestni trg št. 17
priporoča 3517—1
1000 metrov pristne svile
najnovejših križastih (schottisch) vzorcev, izvrstne kakovosti, namesto gld. 2·50
samo 95 kr.
4 metre zadostuje za eno bluzo in stane le gld. 3·80.

RIESSNERJEVE **PEČI**
Priznano
prva znamka!
Po znamenitih patentih tehnično, kakor tudi higijenično **najidealnejši** kurilni sistem.
Originalni varstveni regulator.
Uravnava se lahko od stopinje do stopinje
Iztok plinov in eksplozije popolnoma izključene.
Velika izbira po vseh cenah Pazite natančno na ime „Riessner" in ne pu stite se premotiti k nakupu manj vrednih posnetkov. 3391—4

Ernest Hammerschmidta nasledniki
MADILE, WUTSCHER & Ko.
Ljubljana, Valvazorjev trg št. 6.

Slaščičarna in kavarna
Rudolf Kirbisch
v Ljubljani, na Kongresnem trgu št. 8
priporoča 3440—4
za Miklavža
bogato izbiro različnih atrap, bonbonier, košaric s sadjem in bonboni, krhljaka, mandolatov, medenjakov, popernjakov in različnega najfinejšega desertnega in čajnega peciva.
Dalje priporoča pristni francoski konjak, rum in druge likerje; vino iz c. in kr. dvorne kleti na Dunaju.
Vse jestvine lastnega izdelka.
Naročila za zunaj točno.

Išćem popolnoma zanesljivega in v zemljeknjižnih zadevah izurjenega, slovenščine in nemščine zmožnega
uradnika
za svojo notarsko pisarno v Ptuj. — Vstop 1. januvarja 1905.
Ponudbe z naznanilom plače do 12. t. m. v Gornji grad.
Kazimir Bratković
3518—1 c. kr. notar.

Dobro idoča
gostilna z mesarijo
v industrijskem predmestju **na Spod. Štajerskem** se zaradi gospodarjeve bolezni **da v najem**, oziroma se tudi **proda.** 3479—3
Natančnejša pojasnila daje iz prijaznosti gosp. **Anton Kuhar,** zavarovalni uradnik in posestnik v **Gabrju pri Celju.**

1870 Ustanovljeno 1870
Trgovina s perilom in modnim blagom
C. J. HAMANN
na Mestnem trgu štev. 8
priporoča naslednje predmete: 2974—9
vezenine in pletenine
kakor **jopiče, hlače, moške in ženske nogavice, telesne pasove, ogrevalce za meča in zapesti** itd. itd.
telovnike za dame in deklice
zelo elegantne in praktične;
za otroke
plaščke, mufe, čeveljčke, kapice, rokavice itd.
Za pošteno postrežbo jamči firma
C. J. HAMANN
dobavitelj perila c in kr Visokosti, raznih častniških uniformiranj, zavodov itd.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

C. kr. ravnateljstvo drž. železnice v Beljaku.

Izvod iz voznega reda.

Veljaven od dne 1. oktobra 1904. leta.

ODHOD IZ LJUBLJANE juž. kol. PROGA NA TRBIŽ. Ob 12. uri 24 m ponoči osobni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Aussee. Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m zjutraj osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare. Prago, Lipsko, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 54 m dopoldne osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal Solnograd, Lend-Gastein, Zell am See, Inomost, Bregenc Curih, Ženeva, Pariz čez Amstetten na Dunaj. — Ob 3. uri 56 m popoldne osobni vlak v Trbiž, Šmohor, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Monakovo, Ljubno, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago, direktni voz I. in II razr., Lipsko, na Dunaj čez Amstetten. — Ob 10. uri ponoči osobni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo (Trst Monakovo direktni voz I. in II. razreda). — PROGA V NOVO MESTO IN KOČEVJE. Osebni vlaki. Ob 7. uri 17 m zjutraj v Novo mesto, Stražo, Toplice, Kočevje, ob 1 uri 5 m pop. istotako. — Ob 7. uri 8 m zvečer v Novo mesto, Kočevje. — PRIHOD V LJUBLJANO juž. kol. PROGA IZ TRBIŽA. Ob 3. uri 28 m zjutraj osobni vlak z Dunaja čez Amstetten, Monakovo, Inomost, Franzensfeste, Solnograd, Linc, Steyr, Ischl, Aussee, Ljubno, Celovec, Beljak. (Monakovo-Trst direktni voz I. in II. raz.) — Ob 7. uri 12 m zjutraj osobni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 10 m dopoldne osobni vlak z Dunaja čez Amstetten, Lipsko, Prago (direktni voz I. in II. razreda), Francove vare, Karlove vare, Heb, Marijine vare, Plzen, Budejevice, Solnograd, Linc, Steyr, Pariz, Ženevo, Curih, Bregenc, Inomost, Zell ob jezeru, Lend-Gastein Ljubno, Celovec, Šmohor, Pontabel. — Ob 4. uri 44 m popoldne osebni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Monakovoga, Inomosta, Franzensfesta, Pontabla. — Ob 8. uri 44 m zvečer osobni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Šmohorja, Celovca, Pontabla, čez Selzthal iz Inomosta, Solnograda čez Klein-Reifling, iz Steyra, Linca, Budejevic, Plzna, Mar. varov, Heba, Francovih varov, Prage in Lipskega. — PROGA IZ NOVEGA MESTA IN KOČEVJA. Osebni vlaki: Ob 8. uri 44 m zjutraj iz Novega mesta in Kočevja, ob 2. uri 32 m popoldne iz Straže, Toplic, Novega mesta, Kočevja in ob 8. uri 35 m. zvečer istotako. — ODHOD IZ LJUBLJANE drž. kol. V KAMNIK. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 7. uri 10 m zvečer. — Ob 10. uri 45 m ponoči samo ob nedeljah in praznikih in le oktobra. — PRIHOD V LJUBLJANO drž. kol. IZ KAMNIKA. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 10. uri 59 m dopoldne, ob 6 uri 10 m zvečer. Ob 9. uri 55 m ponoči samo ob nedeljah in praznikih in le oktobra. — Čas prihoda in odhoda je označen po srednjeevropskem času, ki je za 2 min. pred krajevnim časom v Ljubljani.

Velika božična priložnostna
prodaja traja od ponedeljka 5. decembra 1904 do 24. decembra 1904.
40% rabata vsakomur.
Moške in deške obleke, zimske in športne suknje, kožuhi za mesto in za potovanje, damske jopice, paletoti in ovratniki, kožuhovinasti koljerji in mufi se za vsako ceno oddado
v „Angleškem skladišču oblek"
v Ljubljani, Glavni trg št. 5. 3510—2
Z velespoštovanjem Orosl. Bernatović.

Antonija Kuhar roj. Sutter naznanja v svojem kakor v imenu svojih otrok vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest o smrti svojega iskrenoljubljenega očeta, starega očeta, prastarega očeta in tasta, gospoda

Avgusta Sutter
zasebnika

ki je včeraj 4. decembra po dolgem težkem trpljenju, previden s sv. zakramenti za umirajoče v 87. letu življenja mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb bo v torek 6. dec ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti št. 29 na farno pokopališče pri D. M. v Polju.

Sv. maše zadušnice se bodo služile v farni cerkvi pri D. M. v Polju.

Dragi pokojnik bodi priporočen pobožni molitvi in blagemu spominu.

Pri D, M. v Polju, 5. dec. 1904.

3519 **Žalujoči ostali.**

Grenčica
„Florian"
in likér 5—278
„Florian"
najboljša kapljica za želodec.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z zmanjšujočimi se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

„SLAVIJA"
vzajemna zavarovalna banka v Pragi.
Rez. fondi: 29,217.694·46 K. Izplačane odškodnine in kapitalije: 78,324.623·17 K.
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države
z vseskozi slovansko-narodno upravo. 3—140
Vsa pojasnila daje:
Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastnej bančnej hiši **v Gospodskih ulicah štev. 12.**

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in občnokoristne namene.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Dr. Ivan Tavčar. Lastnina in tisk „Narodne tiskarne".